

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa,

Adam Bodnar

VII.510.175.2019.PKR

**Pan
Piotr Schab
Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów
Sądów Powszechnych
Krajowa Rada Sądownictwa
ul. Rakowiecka 30
02-528 Warszawa**

Rzecznik Praw Obywatelskich powołany jest do ochrony praw i wolności człowieka i obywatela, określonych w Konstytucji RP oraz innych aktach normatywnych¹. Problematyka konstytucyjnego prawa do sądu pozostaje w stałym zainteresowaniu Rzecznika Praw Obywatelskich. Niewątpliwie kwestia postępowań dyscyplinarnych wszczynanych wobec sędziów, należy do istotnych spraw związanych z funkcjonowaniem polskiego wymiaru sprawiedliwości i ma fundamentalne znaczenie z punktu widzenia realizacji konstytucyjnego prawa do sądu, wyrażonego w art. 45 Konstytucji RP oraz art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284). Rzecznik Praw Obywatelskich na przestrzeni ostatnich lat wielokrotnie interweniował w związku postępowaniami dyscyplinarnymi wszczynanymi wobec sędziów, m.in. w postępowaniach wszczynanych w związku z działalnością orzeczniczą sędziów, ich publicznymi wypowiedziami dotyczącymi reformy wymiaru sprawiedliwości, udziałem sędziów w wydarzeniach związanych z edukacją prawną obywateli.

¹ Art. 208 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r., poz. 2179 ze zm.; dalej jako: ustawa o Rzeczniku).

Nowy model postępowania dyscyplinarnego wobec sędziów został wprowadzony nowelizacją ustawy *Prawo o ustroju sądów powszechnych*². Zgodnie z przepisami wprowadzonymi na skutek tej zmiany system odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów został poddany całkowitej kontroli Ministra Sprawiedliwości, który pełni jednocześnie funkcję Prokuratora Generalnego. Obecnie to Minister Sprawiedliwości powierza obowiązki sędziego sądu dyscyplinarnego oraz powołuje i odwołuje Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych i jego dwóch zastępców³, może wnioskować o wszczęcie postępowania przeciwko wybranemu sędziemu oraz zgłaszać sprzeciw, gdy postępowanie zostanie umorzona. Może też wyznaczyć do prowadzenia sprawy dyscyplinarnej przeciwko sędziemu specjalnego rzecznika dyscyplinarnego, którym w niektórych sytuacjach może być prokurator.

Z dniem 4 czerwca 2018 r. został Pan powołany przez Ministra Sprawiedliwości na stanowisko Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych. Od momentu objęcia stanowiska podjął Pan szereg działań, powołując się na kompetencje przysługujące Panu na mocy *Prawa o ustroju sądów powszechnych*.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o Rzeczniku, zwracam się do Pana z uprzejmą prośbą o przedstawienie bilansu z dotychczas podjętych przez Pana i Pana zastępców w ramach pełnionych funkcji działań, w szczególności o udzielenie informacji:

1. o liczbie podjętych na podstawie art. 114 § 1 p.u.s.p. czynności wyjaśniających wobec sędziów oraz wskazanie jaka część z nich zakończyła się brakiem podstaw do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, a ile z nich skutkowało wszczęciem postępowania dyscyplinarnego;
2. ile spraw zostało podjętych z własnej inicjatywy Pana i Pana zastępców, a ile zostało podjętych na żądanie organów wymienionych w art. 114 § 1 p.u.s.p., wraz z wyszczególnieniem tych organów;

² Por. ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r. poz. 5).

³ Art. 110 a § 1, 112 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz.U. z 2019 r. poz. 52 ze zm., dalej p.u.s.p.).

3. jaką liczbę spraw Pan i Pana zastępcy przejęli do prowadzenia od zastępców rzecznika dyscyplinarnego działających przy sądach apelacyjnych i sądach okręgowych;
4. jaką liczbę spraw Pan i Pana zastępcy przekazali do prowadzenia zastępcom rzecznika dyscyplinarnego działającym przy sądach apelacyjnych i sądach okręgowych;
5. jakie zarzuty były stawiane sędziom w ramach postępowań dyscyplinarnych;
6. ile spraw jest obecnie prowadzonych przez Pana i Pana Zastępców;
7. ile spraw dotychczas wszczętych w ramach postępowań dyscyplinarnych zakończyło się oraz jaki był wynik tych postępowań,
8. jak ocenia Pan rezultaty podejmowanych przez Pana i Pana zastępców działań.

Pragnę przy tym uprzejmie przypomnieć, iż działania organów państwa na mocy art. 61 Konstytucji RP są jawne, zaś ograniczenia jawności mogą wynikać wyłącznie z ustaw.